

Міністерство
освіти і науки
України

Міністерство освіти і науки України
Національний університет біоресурсів і
природокористування України
Механіко-технологічний факультет
НДІ техніки та технологій
Кафедра транспортних технологій та засобів у АПК

Представництво Польської академії наук в Києві
Польська академія наук відділення в Любліні
Академія інженерних наук України
Українська асоціація аграрних інженерів

90 річниці механіко-технологічного факультету
НУБіП України присвячується

**ЗБІРНИК ТЕЗ
доповідей
II Міжнародної
науково-практичної конференції
«Автомобільний транспорт та інфраструктура»**

AutoTransport and Infrastructure

11-13 квітня 2019 року
м. Київ

УДК 631.3:637.112

**ВЗАЄМОДІЯ ЗБИРАЛЬНО-ТРАНСПОРТНИХ МАШИН
ПРИ ПЕРЕВЕЗЕННЯХ ОБОРОТНИМИ ПРИЧЕНАМИ**

Воронков Олексій Андрійович, аспірант

Роговський Іван Леонідович, к.т.н., старший науковий співробітник
Національний університет біоресурсів і природокористування України
e-mail: irogovskii@gmail.com

Насторак Зденек, д.т.н., професор
Університет наук про життя в Празі
e-mail: marchuk@up.lublin.pl

При організації транспортного обслуговування зернозбиральних комбайнів за схемою прямоочних перевезень для мінімізації витрат і забезпечення скорочення простоїв високопродуктивних збиральних машин і ТС застосовуються різні підходи, але незмінною для всіх є необхідність забезпечення поточної роботи всіх елементів системи.

Це вимога зазвичай виражається рівністю:

$$T1N1W1 = T2N2W2 = TiNiWi$$

де N_i – число агрегатів i -го типу, W_i – годинна продуктивність кожного агрегату i -го типу, T_i – час роботи агрегатів i -го типу

Розглядаючи транспортне обслуговування зернозбиральних комбайнів, застосовуючи ТМО, при русі потоку зерна можна виділити як мінімум два етапи, з яких перший включає елементи взаємодії ТЗ, а другий – ПОЗ і ТЗ. З чого випливає, що МС функціонують як у першому, так і у другому етапі, що вимагає наявності точних часових показників.

Нехай в нашій системі знаходиться m ТЗ, необхідних для виконання вимоги потоковості. Припустимо, що обсяг кузова ТЗ $Q_{ТС} \geq Q_{\Sigma Б}$.

Враховуючи особливості ЗТМ, пов'язані з віддаленістю полів від ПОЗ, мінливим часом завантаження бункера, кузова ТЗ залежно від кількості комбайнів, з'являється необхідність визначення часу циклу.

Уявімо, що потік ТЗ надходить в пункт А (край поля або розвантажувальна магістраль), де вони очікують заповнення першого бункера ТЗ, на полі працює ланка, що складається з N_n :

- сумарний об'єм бункерів комбайнів не менше об'єму кузова ТЗ
- час переїзду від місця стоянки становить $T_{ЦТС} = t_{0 \rightarrow 1 \rightarrow 2 \rightarrow \dots \rightarrow 0}$.

(рис. 1).

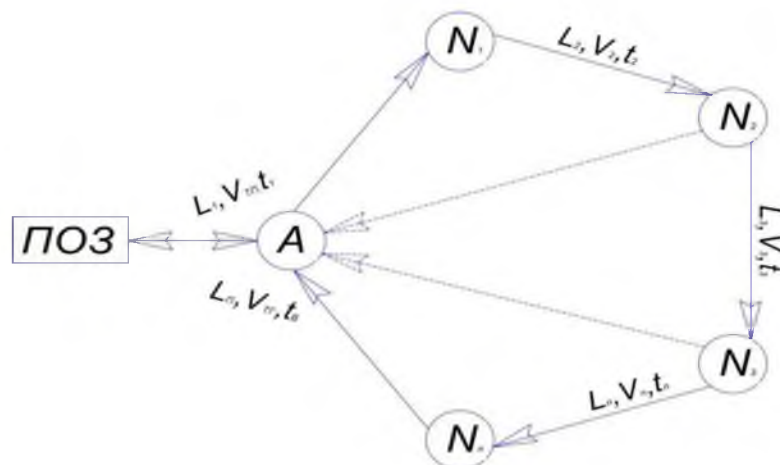

Рис. 1 – Схема процесу формування часу циклу ТЗ при транспортному обслуговуванні за схемою прямоточних перевезень

1. Комбайни переміщуються по полю послідовно з інтервалом 200-300 м.
2. Сумарна довжина переїздів ТЗ по полю при вивантаженні на ходу:

$$\sum L = \left| \sum t_i \cdot v_i \right|. \quad (1)$$

Знаючи ТЦТС, уявімо ЗТС як замкнуту систему масового обслуговування з тимчасовою надлишковістю.

Система замкнута, так як потік транспортних засобів з інтенсивністю λ надходить з обмеженого джерела. Потік ТЗ при цьому пуассонівський, час обслуговування показове.

Якщо транспортний засіб надійшло на обслуговування, то воно обслуговується в тому випадку, якщо ТЗ має повний бункер. Якщо комбайн

працює, то транспортний засіб стає в чергу й очікує обслуговування. В якості основних показників, що характеризують роботу ЗТС, вибрані:

- відношення середнього числа простоюють комбайнів до їх загального числа. Цей показник оцінює втрати часу за рахунок очікування транспорту, прийmemo його за коефіцієнт простою комбайнів, K_k ,

- відношення середнього числа транспортних засобів, що очікують обслуговування, до їх загального числа. Даний показник оцінює завантаження транспортних засобів, K_t .

Так як в КТС одночасно не може перебувати більше m транспортних засобів, тоді вона в момент часу t може знаходитися більш ніж $m-1$ різних станах, які визначаються числом транспортних засобів, що перебувають на обслуговуванні і очікують його. На підставі розрахункових даних, поданих у таблиці, побудовані залежності зміни коефіцієнтів простою збиральних і транспортних засобів в залежності від m і n , пропускної здатності ЗТС.

Таблиця 1

Зміна значень M , N , K_k , K_t при зміні числа ТЗ в НТЗ з ПiМ та без

		n=2	n=3	n=4	n=5
		при $m=3$ с ПiМ	α	0,62	1,02
	M	0,012	0,025	0,104	0,75
	N	0,616	0,488	0,292	0,176
	K_t	0,006	0,008	0,034	0,25
	K_k	0,205	0,162	0,073	0,035
При $m=3$ без ПiМ	α	0,55	0,89	1,42	1,86
	M	0,018	0,031	0,126	0,86
	N	0,656	0,512	0,316	0,220
	K_t	0,012	0,023	0,056	0,380
	K_k	0,301	0,225	0,112	0,062

Як показав аналіз, зі збільшенням кількості транспортних засобів в групі коефіцієнт простою прибиральних машин зменшується, транспорту – збільшується. Із збільшенням кількості комбайнів в групі коефіцієнт простою транспорту знижується.

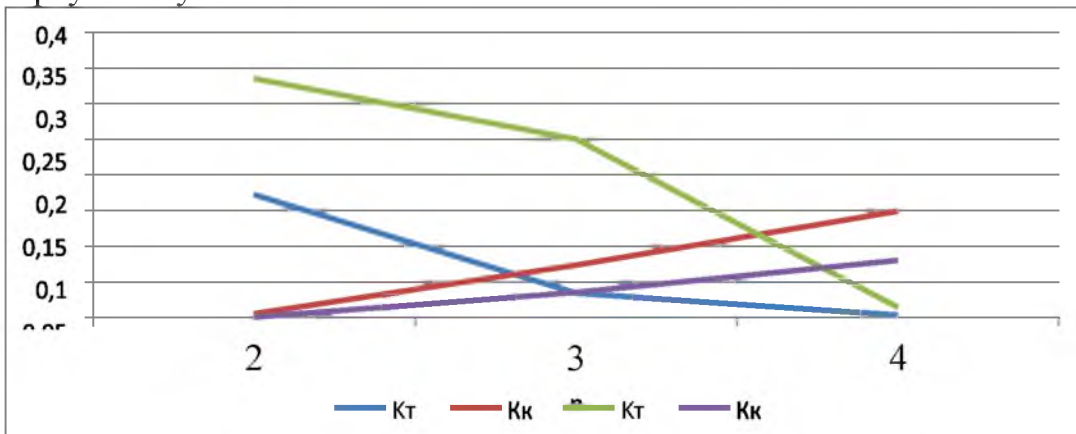

Рис. 2 – Залежність коефіцієнта простою збиральних машин і обслуговуючих транспортних засобів від кількості ТЗ у системі

У результаті дослідження залежності числа простоюють збиральних машин і транспортних засобів від пропускної здатності системи з застосуванням і без ПiМ отримаємо, що зі збільшенням α число простоюють комбайнів знижується, а транспортних засобів – збільшується, є резерв зменшення простоїв машин (ДКк, ДКт). Із збільшенням пропускної спроможності УТС α простої прибиральних машин знижуються, а транспортних засобів – зростають, при цьому в якості раціональних значень приймаємо $\alpha \approx 1,1 - 1,23$.